

Jaume Grimalt, enginyer agrònom, és el cap de l'àrea d'Agricultura, Pesca i Alimentació de l'Administració Perifèrica, forma part del comitè organitzador del Primer Congrés Rural de les Illes Balears i, privadament, és un dels impulsors de Mestall, un grup d'opinió que es reuneix mensualment per debatre qüestions relatives al món agrari. Fora vila és la seva feina i la seva passió i, com a tal, s'ha manifestat reiteradament a favor de la supervivència d'una activitat que és quelcom més que un sector econòmic. Tal volta és per això que creu que, com ha succeït altres vegades, aquest pic la pagesia també en sortirà.

Més que un sector econòmic

S.V.

-A la presentació del congrés vostè afirmà que potser l'agricultura travessi el pitjor moment de la seva història...

-Sí, però pens que aquesta suma de desgràcies pot tenir un aspecte positiu, pot provocar una reacció en el sector, com ja ha succeït en el passat. Pens, per exemple, en la fil-loxera, que va transformar radicalment el paisatge agrícola de Mallorca, o en la caiguda dels preus de l'ametlla o de l'albercoc, en la pesta porquina... i fins i tot en la necessitat d'adaptació a les polítiques comunitàries. En definitiva, el camp balear ha de ser conscient que amb la globalització dels mercats res no tornarà a ser igual, però que l'actual crisi alimentària, provocada per les vaques boges, pot fer que el consumidor miri amb més interès el seu entorn immediat. I aquí, amb una producció de qualitat, la nostra pagesia pot tenir una nova oportunitat.

FALTA DE COMPETITIVITAT

-Quins són al seu parer els principals mals de l'agricultura balear?

-En línies generals hauríem de parlar d'una falta de visió política, de liderat i de manca de definició d'objectius. En definitiva, no hi ha una política agrària definida. I a això, indiscutiblement, s'ha d'afegir la manca de competitivitat de la major part de les explotacions agràries, unida a factors de caràcter social com és la forta pressió del sector turístic. Hi ha una població envellida que, a més a més, no té il·lusió, perquè el seu ofici de pagès ha perdut tot el prestigi social que tenia en un passat encara no massa llunyà. Tot plegat fa que no hi hagi idees innovadores.

-Però a pesar de tot diu que no s'ha de caure en la desesperança.

-És clar que no, entre d'altres coses perquè la crisi de confiança que pateix la societat envers els aliments només es

pot superar amb confiança en els seus proveïdors immediats. I d'altra banda, aquesta mateixa societat cada pic pren més consciència que el sector agrari és, sobretot, un conservador de l'entorn i que aquesta és una feina que ha de ser compensada per la resta de sectors econòmics.

REFLEXIONAR SOBRE LA MULTIFUNCIONALITAT

-Ho creu possible?

-No es tracta de creure-ho, sinó de saber que no queda més alternativa. Avui en dia no podem reinventar la figura del pagès, tal com l'hem coneguda tradicionalment, ni pensar que haguem de convertir els pagesos que queden en jardineros o en funcionaris, tot i que són dues professions prou dignes i respectables. En el futur la professió de pagès ha de ser una síntesi, un punt d'unió, entre la de productor agrari pròpiament dit i la de conservador de l'entorn. Vaja!, que no només ha de produir verdures, blat o criar un vedell, sinó que ha de tenir cura del territori. I això s'ha de pagar, no creu?

-Com es pot produir aquesta síntesi?

-Cal reflexionar sobre la multifuncionalitat de l'activitat agrària, un concepte cada vegada més arrelat a la política comunitària i que a les nostres illes passa per considerar quins són els beneficis que aporta a la societat. En els anys quaranta i cinquanta la seva principal ocupació era alimentar la població, però avui i aquí, aquesta funció ja no és essencial. En canvi, tothom és conscient de la necessitat de conrear el camp i de tenir cura del paisatge, una feina que proporciona a la societat uns beneficis de vegades intangibles, però que són reals. Això fa que l'única sortida possible per a l'agricultura sigui la del diàleg intersectorial.

L'AIGUA I L'APROFITAMENT AGRARI

-En darrer lloc, podem parlar de l'aigua. Es culpa l'agricultura d'un consum excessiu...

-Això no és veritat. Amb els comptes de l'aigua es fan càlculs erronis. Jo sempre he dit que l'aigua no es consumeix, sinó que s'utilitza i s'embruta. O es tira a la mar, que és allò que mai no fa l'agricultura. En el cas del proveïment a la població, precisa d'una complexa depuració posterior, però pel que fa al sector agrari la major part de l'aigua utilitzada enriqueix posteriorment els aqüífers, és a dir, que dona resposta a un cicle natural. De totes maneres, quan es diu que l'agricultura consumeix més de la meitat dels recursos hídrics de les Illes i es contraposa aquesta afirmació al fet que el sector només aporta un 1,5% del producte interior brut, es falseja la realitat. D'entrada cal dir que l'agricultura cada vegada empra més aigua depurada. I sobretot, la realitat és que sense agricultura no existiria el paisatge rural tal com el coneixem i que, entre d'altres coses, permet que el turisme obtengui el 80% del PIB. Fem primer aquesta reflexió. Analitzem quina és l'aportació real del sector agrari a un desenvolupament sostenible de les Illes i, després, discutirem si es fa o no una utilització abusiva dels recursos hídrics, la qual cosa no vol dir que no s'hagi d'optimitzar aquesta utilització, però aquesta és una premissa que val tant per a l'agricultura, com per al turisme o per al subministrament a la població.

